

Puitarhitektuuri
Kompetentsikeskus

Renoveerimine kui võimalus heale ruumile ja kunstile?

Siim Tuksam
teadusjuht

Arhitektuuriteaduskond
Eesti Kunstiakadeemia

I. KODU EI LÕPE KORTERIUKSEGA

1. Minu Annelinn

- Kasvasin üles Annelinnas.
- Teismelisena arvasin, et see kõik tuleks lammutada.
- Ühetaolised majad, autod, anonüümsed trepikojad.
- Kodu algas korteriuksest.

Visuaal: Toomas Paaveri erakogu. (annelinnaportaali.wordpress.com)

1. KODU EI LÕPE KORTERIUKSEGA

2. Kohad, mis jäid meelde

- Annemõisa vare, tiik, kungas, uisuväljak, takjaväli.
- Mitteametlikud, avastamist võimaldavad ruumid.
- Isiklikud mälestused ja tähendused loovad sideme kohaga.

I. KODU EI LÕPE KORTERIUKSEGA

3. Kuidas tekib kodutunne?

- Kodu ei ole ainult omand, vaid suhe keskkonnaga.
- Võimalus ruumi kasutada, avastada ja mõjutada.
- Kuidas laiendada kodutunnet korterist maja ja naabruskonnani?

Visuaal: Toomas Paaveri erakogu. (annelinnaportaali.wordpress.com)

II. MIDA ME RENOVEERIMISEGA SAAVUTADA TAHAME?

4. Renoveerimislaine

- Energiatõhusus on vajalik ja riiklikult oluline eesmärk.
- Aga renoveerimisega kujundame ümber suure osa Eesti elukeskkonnast.
- Kas tehniline uuendamine on piisav ambitsioon?

Visuaal: renoveerimata ja tehaseliselt renoveeritud paneelmaja.

II. MIDA ME RENOVEERIMISEGA SAAVUTADA TAHAME?

5. Kestlikkus on laiem kui energiamärgis

- Kasutusaegne energia ja kogu elukaare keskkonnamõju (LCA).
- Hoone ja naabruskond: liikuvus, teenused, tihendamine.
- Sotsiaalne ja kultuuriline kestlikkus: kas inimesed tahavad siin elada ja selle eest hoolitseda?

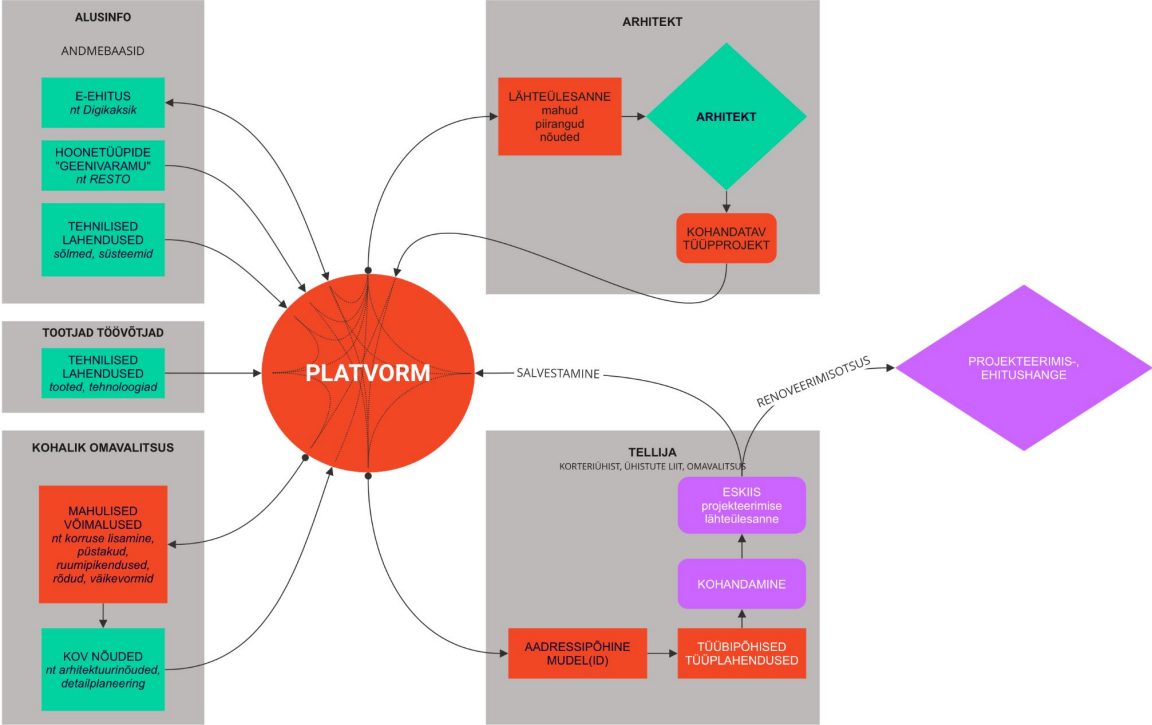
Visuaal: Lasnamäe. Õhtuleht.

III. MIKS HEA RUUM EI SÜNNI ISEENESEST?

6. Kelle huvid kujundavad renoveerimist?

- Korterühistu, riik, pank, projekterija, ehitaja, tootja.
- Kes otsustab? Kes maksab? Kes kannab riski?
- Kas elanike pikaajalised huvid jõuavad lõpliku lahenduseni?

Visuaal: renoveerimise ökosüsteemi skeem sLenderi uuringust 2023.

III. MIKS HEA RUUM EI SÜNNI ISEENESEST?

7. Osapoolte erinevad ootused

- Killustunud protsess ja vastuolulised eesmärgid.
- Ruumiline kvaliteet ei saa olla viimasel hetkel lisatav omadus.
- Arhitektide kriitika kui professionaalne hool ehitatud keskkonna tuleviku pärast.

Visuaal: Renoveerimismaratoni kogukonnaõhtu EKAs 2023.

IV. ARHITEKTUUR JA KUNST KUI VÕIMALUSTE LOOMINE

8. Kunst – objektist protsessiks.

- Monumentaalkunstist loovuurimuse ja ruumilise aktivismini.

Visuaal: Mustamäe Akadeemia tee elamute otsaseinte pannood. EKA arhitektuuritüdengite varjualune 2026.

IV. ARHITEKTUUR JA KUNST KUI VÕIMALUSTE LOOMINE

9. Kaasamine ja avastamine.

- Töötoad,
- kogemuste jagamine,
- ajutised ruumilised sekkumised.

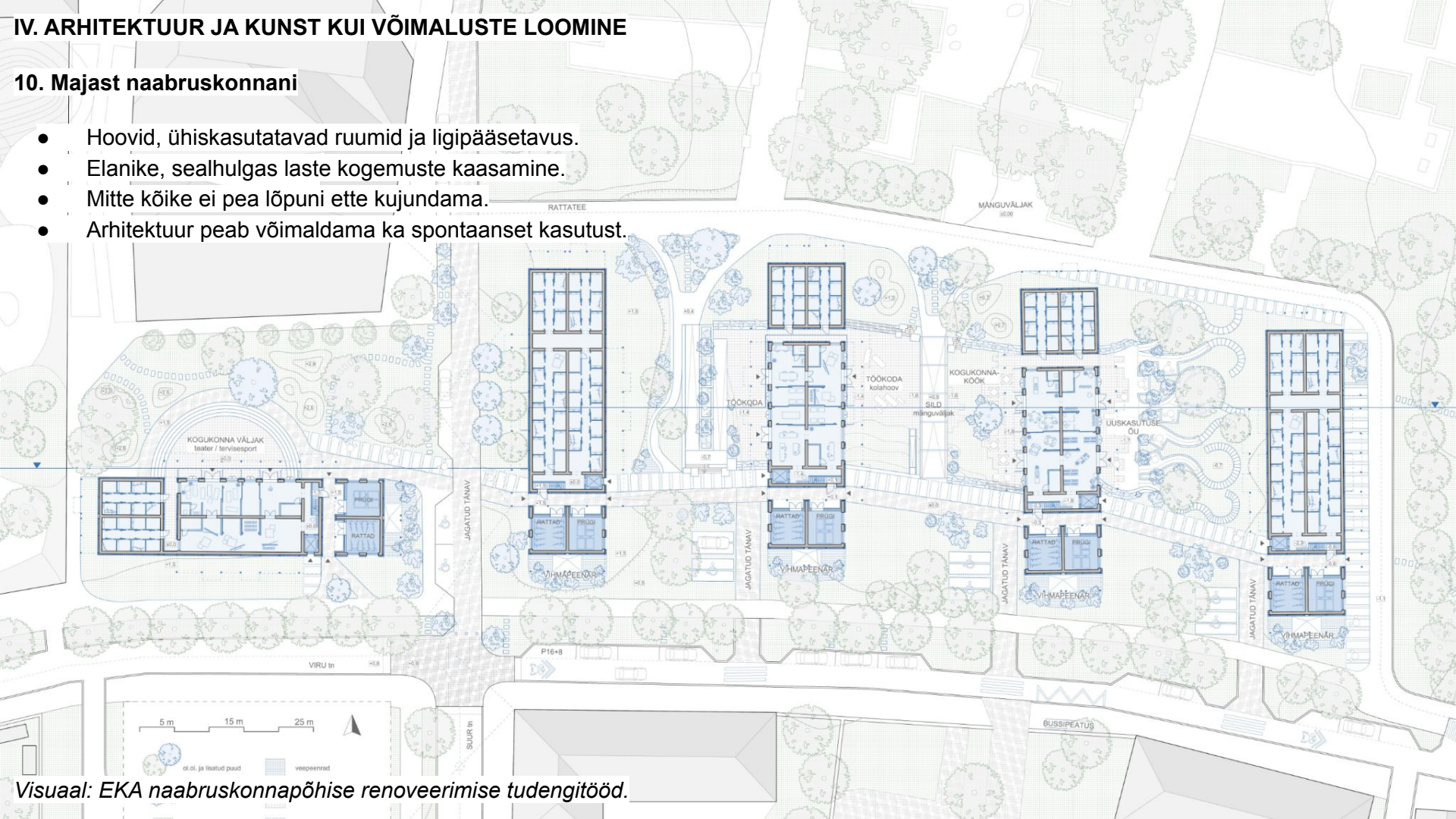

Visuaal: EKA arhitektuuritudengite varjualune 2025. Foto: Evelin Lumi.

IV. ARHITEKTUUR JA KUNST KUI VÕIMALUSTE LOOMINE

10. Majast naabruskonnani

- Hoovid, ühiskasutatavad ruumid ja ligipääsetavus.
- Elanike, sealhulgas laste kogemuste kaasamine.
- Mitte kõike ei pea lõpuni ette kujundama.
- Arhitektuur peab võimaldama ka spontaanset kasutust.

Visuaal: EKA naabruskonnapõhise renoveerimise tudengitööd.

IV. ARHITEKTUUR JA KUNST KUI VÕIMALUSTE LOOMINE

11. P/reFAB – kuidas muuta see teostatavaks?

- Arhitektuurne kvaliteet ja tööstuslik efektiivsus koos – kvaliteetse ruumi taristu.
- Integreeritud projekteerimine ja tehastoodetavad lahendused.
- Uurimistöö eesmärk on muuta mitmekesised lahendused laiemalt kättesaadavaks.

Visuaal: PAKKu paviljon 2024. sLenderfassaadi prototüüp.

V. HOOL KUI KESTLIKKUSE ALUS

12. Millest me hoolime?

- Inimesed hoolivad paikadest, millega neil on isiklik side.
- Kunst ja arhitektuur saavad aidata seda sidet luua.
- Hool tähendab pikaajalist vastutust, mitte ainult ühekordset investeeringut.
- Kestlikkus vajab nii tehnilist toimivust kui ka kultuurilist järjepidevust.

Visuaal: Kotzebue tn 2. EKA vahekasutusala.

Uus Euroopa Bauhausi akadeemia

Põhjamaade keskus

Asutajad

Aalto University (Finland)

Estonian Academy of Arts (Estonia)

Research Institutes of Sweden RISE (Sweden)

Uued liikmed

Eesti Korterühistute Liit (Estonia)

